

Bronto, un dinozaur încă mic

Text: Valentin Nicolau

Pentru Ana, Andra și Radu

A fost odată ca niciodată, pe când omul nu se născuse și nu avea cine să vadă toate acestea, o altfel de lume. Dacă cerul era la fel de albastru, în schimb, plantele creșteau mult mai înalte și mai bogate în sevă, iar animalele care populau Pământul ne-ar părea astăzi ciudate. Nicicând nu s-au pomenit creaturi mai înalte, mai lungi și mai grele ca în acele vremuri pe care oamenii mari le numesc Juristic. Plantelor le-au spus în fel și chip, nume complicate, ca la Grădina Botanică, iar animalelor ciudate și uriașe le-au zis dinozauri, ceea ce ar însemna șopârle teribile, înspăimântătoare. Dar nu vă speriați, nu erau neapărat animale rele sau, oricum, nu erau toate rele. Cum altfel să le fi spus când știi că o șopârlă e astăzi cât palma și tu ești obligat să-ți închipui că ar fi fost cândva cât casa. Și aflați că erau atât de uriașe, încât, dacă v-ați putea așeza alături de ele, ați părea pitici, exact ca piticii din alte povești.

Dar și când ești un pui de dinozaur lumea tot mare ți se pare, așa cum i se părea și micului Bronto în acele zile în care părinții lui, din familia Brontosaurus, hotărâseră că el poate să părăsească voios cuibul, lăsând în urmă coaja oului din care ieșise.

Bronto nu înțelegea de ce trebuie să plece din locurile acelea atât de plăcute, cu frunze verzi și zemoase, cu cotloane furișate printre liane și trunchiuri groase, cu scoarță dulce.

– Fiule, nimeni pe lumea asta nu poate sta locului. Mai ales când trebuie să cunoști obiceiurile noastre și ale celorlalte familii. Să cunoști viața – cu bunele și relele ei.

Micul Bronto era un copil cuminte și își asculta părinții. Dacă tatăl său îi spunea că așa este bine, însemna că, într-adevăr, așa este bine. Îi părea rău după locurile de joacă pe care le îndrăgise, dar credea că e interesant să cunoască și alte văi, cu poienițe poate și mai grozave.

Astfel, familia Brontosaurus porni la drum în lungul râului. Din când în când făceau pauze, timp în care mama și tatăl lui Bronto îi destăinuiau secretele altor plante, obiceiurile altor animale și îl învățau de ce fulgeră când fulgeră și cum trebuie să te adăpostești când tună și plouă. Însă, la un moment dat, mare bucurie! Se întâlneau cu familia Diplodocus, rudele lor dragi. Erau cei mai lungi dinozauri din câți existaseră vreodată, foarte prietenoși, dar, mai cu seamă, plăcută surpriză, aveau un fiu de aceeași vârstă cu Bronto, pe nume Diplo. Vă închipuiți că Bronto și cu Diplo se împrieteniră imediat.

- Tu de ce ai gâtul și coada mai mari ca ale mele? îl întrebă Bronto.
- Fiindcă sunt mai mare.
- Miști. Tata mi-a spus că suntem de-o seamă.
- Atunci, pentru că...
- Nici tu nu știi. Asta e. Poate din lăcomie, poate că ai mâncat prea mult.

Diplo chiar nu știa de ce era așa de lung și, oricum, nici n-avea mare importanță. Se uitară pe furiș la părinții lor, care se puseseră pe vorbă, și apoi o șterseră într-un luminiș grozav, cu flori multe și găze zumzăitoare.

- Ce gălăgie fac chestiile astea mici!
- Cred că sunt păsări.
- Habar n-ai! Sunt insecte. Mi-a spus mie mama. Dar ierburile astea or fi bune de mâncat?... Diplo, auzi ce te întreb?
- Nu știu. Mai bine uită-te într-acolo. Acolo, după tufiș. Vezi ce văd și eu?
- Îhâm...

Dintr-o tufă de ferigi uriașe îi pândea o pereche de ochi. Era un animal mic, poate tot un pui, ridicat pe picioarele din spate și sprijinit în coadă ca pe un al treilea picior. În labelle din față, ceva mai mici, ținea bine o ramură plină cu frunze care ar fi trebuit să-l ascundă.

- E un Tyranosaurus pui, șopti Diplo.
- Ce-a aia?
- Tyranosaurus e o familie de dinozauri răi. Mănâncă numai carne, dinozauri sau alte animale. Adevărate bestii.
- De unde știi? Întrebă curios Bronto.
- Mi-a spus tata. Mi-a povestit că odată s-a bătut cu un Tyranosaurus. Este crud și rău la suflet. Nu e blând ca noi, care mâncăm numai iarbă și frunze. Hai să fugim!
- Ce de lucruri știi... Așteaptă-mă!

O luară la fugă amândoi, strigându-și disperați părinții.

- Mamă, tată! țipau ei, alergând cu gâtul întins și ochii îngroziți.
- Sub privirile îngrijorate ale părinților, Diplo se împiedică, se lovi la o lăbuță și își prinse coada între două crengi.

- E un Tyranosaurus! țipă Diplo.
- Gata, gata, linișteți-vă, strigă tatăl Diplodocus. L-am zărit și noi pe Tyranosaurus. Să mergem, plecăm de aici!

Într-adevăr, nu departe de ei, tatăl Tyranosaurus răgea fioros chemându-și odrasla. Era teribil, te înfiora numai când îi priveai colții uriași înșirați pe fălcile amenințătoare.

- Auzi, să mănânci carne de dinozaur! spuse tatăl Brontosaur gâfâind de atâta alergat.
- Și puiul lui e o bestie? Întrebă Bronto răsuflând din greu.
- La vârsta asta, poate că nu, dar o să devină, îi răspunse mama. Noi trebuie să ne ferim din calea lor. Ai înțeles, Bronto?

- Da, mamă.
 - Uite, până și familia Stegosaurus fuge de frica lor și arată către o altă familie prietenă ce venea speriată în urmă. Dar cred că am alergat destul.
- Atunci se opriră toți șase gâfâind și privind înapoi la familia Stegosaurus care se apropia cu sufletul la gură.

- Diplo, tu ai mai văzut asemenea arătări? Întrebă Bronto.
- Nu. Ce ciudați sunt, hai să-i vedem!
- Mami, avem voie să mergem mai aproape de indivizii ăia cu zorzoane?
- Bronto, nu fi obraznic! Îl certă mama. Nu este frumos să vorbești așa. Cei din familia Stegosaurus, chiar dacă sunt altfel plăsmuiți decât noi, tot rude ne sunt.
- Ce caraghioși! Parcă ar avea pietre pe spinare, comentă Diplo.

– Terminați cu obrazniciile, interveni tatăl Diplodocus. Mergeți și vă jucați cu fiica lor.

– Aia mică și colțuroasă e fata lor?

– Bronto!

– Da, tată. Mergem să ne jucăm cu fiica lor, răspunse Bronto cuminte, urnindu-se din loc.

– Salut. Eu sunt Bronto.

– Eu sunt Diplo.

– Salut, eu sunt Bronto! N-auzi? Tu cine ești?

– Stega.

– E cam timidă, sugeră Bronto.

– Îți plac frunzele moi? întrebă Diplo.

– Da.

– Atunci, hai la tufa aia de lângă apă, că mi-e o sete...

Bronto o zbughi spre pârau.

– Nu într-acolo, spuse Stega. Veniți cu mine la lacul din pădure, unde m-așteaptă Tricer.

– Măi, să fie! Bronto, dar fetița asta nu e mută!

– Da, are limbă. Și cine e Tricer? se interesă Bronto.

– Pe cât sunteți de obraznici, pe atât sunteți de fricoși. Dacă vreți să știți, Tricer e vărul meu. E din familia Triceratops.

– I-auzi, Bronto, ce zice de noi!

– Mofturi de fetiță răsfățată!

– Că voi tare mari mai sunteți, ce să zic! Am să-i spun lui Tricer să vă împungă cu coarnele lui. Are trei coarne, dintre care unul foarte mare. Sau, mai bine zis, o să-i crească foarte mare.

– Trei coarne?! se miră Diplo.

– Hai să-l vedem. Ne faci cunoștință cu el, Stega? întrebă Bronto.

– Depinde cât de nesuferiți o să fiți în continuare, răspunse Stega, bondoaca plină de plăci pe spinare și o luă la fugă spre lac.

– Promitem că n-o să te mai supărăm, o asigură Diplo, dar așteaptă-ne și pe noi. Și începură să alerge amândoi, reușind să o ajungă din urmă pe Stega chiar la malul apei.

– Bună, Tricer.

– Salut, Stega, ce-i cu voi?

– Ei sunt Bronto și Diplo.

– Salut, băieți. Haideți să vă bălăciți și voi, apa e așa de caldă.

– Bronto, dar chiar are trei coarne în vârful capului, se miră Diplo.

– Măi, să fie! Așa ceva nu-mi închipuiam să existe.

– Nu te superi că i-am adus și pe ei. Sunt un pic cam obraznici.

– Nu-i nimic, Stega. Așa sunt puștii care scot prima oară nasul în lume. Gata, amicilor, v-ați minunat destul, ajunge! Haideți în apă! Stega, ăștia sunt surzi?

– Poți să ai și cinci coarne, dar fii atent cum vorbești cu noi, se bosumflă Bronto țănoș. Oi fi tu mai mare și mai umblat, dar...

– Gata, amice. Acum, zău, pierdeți vremea sub soare. Dar dacă vă place așa, rămâneți acolo. Hai, Stega, să ne bălăcim.

În timp ce Stega se arunca în apă, tufișul cu frunze mari și rotunde începu să se miște ușor.

- Ce-o fi? spuse speriat Diplo.
- Tricer, cine-i acolo? întrebă Bronto.
- Pesemne, micul Tyrano.
- Tyranosaurus! Să fugim, hai, Bronto, să fugim! țipă Diplo.
- Stați liniștiți, spuse calm Tricer, e și el un băiat ca și noi. Vrea să se joace și toată lumea fuge de el.
- Dar e rău și mănâncă numai carne, spuse indignat Diplo.
- E o bestie! completă Bronto.
- Măi băieți, înțelegeți că este ca noi. Deocamdată e doar un copil care vrea să se joace. Ia să vedeți.
- Tyrano! Tyrano! strigă Tricer. Hai să te joci cu noi. Hai să ne scăldăm.

Din tufiș apărură capul mare a lui Tyrano privindu-i sfios și zâmbindu-le ca și cum le-ar cere iertare pentru gura imensă și colții săi ascuțiți.

– Vedeți? Ce v-am spus? Hai, Tyrano, vino. Nu fugim de tine. Tu nu ești băiat rău. Haideți și voi, că altfel nu vine.

Bronto și Diplo înaintară cu teamă spre apă.

– Haideți odată! îi rugă și Stega.

Tricer, Stega, Bronto și Diplo erau deja în apă până la gât și îl priveau pe Tyrano cum înainta încet, încet. Dar teama i se risipi imediat, după ce Tricer îl stropi, lovind cu coada în apă, iar el ripostă imediat agitându-și labele din față ridicând valuri cu crestele puzderie de stropi.

Așa se încinse o bălăceală în toată regula. Dar, nu după mult timp, deasupra lor începu să planeze o umbră amenințătoare. Un soi de pasăre, imensă și stranie, ca o șopârlă cu aripi enorme pornite din labele din față. Corpul i se prelungea într-o coadă subțire, iar labele din spate aveau gheare ascuțite, gata să înșface orice pradă. Doi ochi mari îi țintuiau pe cei cinci pui de dinozaur care încremeniseră, îngroziți. Și ciocul întredeschis lăsa să se vadă un șir de dinți ascuțiți, gata să muște.

– E un Pteranodon, mai apucă să spună Tyrano și arătarea se și repezi asupra lui Bronto.

– Ajutor, ajutor! țipă Bronto.

Dar îngrozitoarea pasăre nu reușise să-l înhațe și tot bătea din aripi, pregătindu-se să-și reia atacul într-o planare mult mai rapidă și mult mai sigură.

Bronto era atât de înspăimântat, încât nici nu mai putea să strige după ajutor. Înghețase, vedea doar pliscul imens ce se căsca deasupra lui, ghearele negre și încordate pregătite să-l înșface, ochii sticloși ai păsării fixându-l rece, umbra aripilor ce se lăsa peste el ca o plasă întunecată, învăluindu-l fără scăpare.

În aceeași clipă se auzi un răget cumplit, ca un tunet. Era Tyrano, ridicat pe labele din spate, cu fălcile deschise pline de colți ascuțiți ca țepii, reușind să atingă în ultimul moment pasărea care nu mai apucă să-l prindă în gheare pe Bronto. Tyrano lovise năpraznic, zburându-i penele dintr-o aripă, iar arătarea dispărură în zbor, deasupra pădurii.

- Bravo, Tyrano! exclamă Stega. Ai fost grozav. Ești un băiat tare curajos.
- Amice, ești mare! îl felicită Tricer. I-ai tras una de i-au mers fulgii.
- Ce puternic! Măi, să fie! completă Diplo.

– Ce v-am spus eu? E și el un copil care vrea să se joace. Toți copiii din lume sunt buni, indiferent cum arată sau ce fac părinții lor. Vedeți că am avut dreptate?

Stega și Diplo aprobă spusele lui Tricer, privindu-l pe Tyrano cu multă simpatie și recunoștință. Numai Bronto stătea nemișcat, năuc după tot ce se întâmplase. Avea privirea fixă și dărdăia de-i clănțăneau dinții în gură.

– Gata, Bronto, a trecut. Era doar o pasăre urâtă și rea, încercă să-l liniștească Tyrano mângâindu-i cu lăbuța gâtul lung și înțepenit. O atingere atât de caldă, încât Bronto simți cum încet, încet trupul i se dezgheață de spaima teribilă ce pusese stăpânire pe el.

– Mulțumesc, Tyrano. Mulțumesc mult, murmură Bronto.

– Ei, a fost o nimica toată. Acum hai la joacă.

Și repetă acea mișcare iute din labele din față, ridicând valuri și amuzându-se copios. Trezit de veselia celorlalți, Bronto plonjă în mijlocul grupului, stropindu-i puternic. Râdeau și se bucurau scăldându-se în apa lacului în acea după-amiază călduroasă, uitând de tot și de toate. Așa a început o prietenie care a durat mult timp, până în acea zi în care...

Dar asta este o altă poveste. Și până la ea s-au mai petrecut atâtea lucruri extraordinare cu Bronto și prietenii lui, pe care, poate, dacă veți fi cuminți, vi le voi povesti în altă seară.

Pentru copiii (și părinții) care vor să știe mai mult:

Dinozaurii (*dinos=teribil, înspăimântător; sauros=șopârlă – în limba vechilor greci*) au fost reptilele cele mai mari care au trăit pe fața Pământului. Ei au apărut de mult, cu mai bine de 200 de milioane de ani în urmă, în Triasic (așa au botezat geologii acele timpuri îndepărtate), iar în Jurasic (acum 150 de milioane de ani) au atins un maxim de diversitate și răspândire pe tot globul. Dinozaurii au dispărut brusc la sfârșitul Cretacicului (acum 70 de milioane de ani), cu mult înainte ca oamenii să ia în stăpânire planeta.

Pe parcursul aceste cărți v-ați întâlnit cu câteva genuri de dinozauri, de altfel cele mai cunoscute, care apar adesea în desene animate, în filme sau... în cărți pentru copii:

Brontosaurus avea o lungime de 18-20 metri și o greutate de 30-38 tone;

Diplodocus avea o lungime de 25-30 metri și cântărea 12-14 tone;

Stegosaurus avea 6-8 metri lungime și 8 tone greutate;

Triceratops avea o lungime de 6-8 metri și o greutate de 8-9 tone.

Dacă cei patru erau „blânzi” și se hrăneau cu plante, Tyranosaurus era un dinozaur rău, carnivor, cu lungime de 12 metri, înălțime de 6 metri și o greutate de 7 tone.

Dintre reptilele adaptate la zbor, în carte apare genul Pteranodon, care a trăit în Cretacic; aripile sale întinse măsurau 14 metri!

Pentru comparație, vă spunem doar că cel mai mare mamifer terestru din ziua de azi, elefantul african, are înălțimea de 4 metri și 6-8 tone greutate.